

1. Tramitacions closes amb text aprovat o closes en la formulació

1.01. Lleis i altres normes

1.01.01. Lleis

Llei de l'arquitectura

200-00003/11

APROVACIÓ

Ple del Parlament, sessió 38, 28.06.2017, DSPC-P 71

El Ple del Parlament, en la sessió tinguda el dia 28 de juny de 2017, ha debatut el Dictamen de la Comissió de Territori referent al Projecte de Llei de l'arquitectura (tram. 200-00003/11) i les esmenes reservades pels grups parlamentaris].

Finalment, d'acord amb l'article 55.2 de l'Estatut d'autonomia i amb els articles 121 i 122 del Reglament del Parlament, ha aprovat la Llei següent:

Llei de l'arquitectura

Preàmbul

Aquesta llei s'emmarca en la competència exclusiva de la Generalitat en ordenació del territori i el paisatge i en urbanisme, matèries que inclouen, en tot cas i respectivament, l'establiment de les directrius d'ordenació i gestió del territori, del paisatge i de les actuacions que hi incideixen, i el règim de la intervenció administrativa en l'edificació, la urbanització i l'ús del sòl i el subsol, d'acord amb els apartats 1.a i 5.d de l'article 149 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Així mateix, l'article 159.3 de l'Estatut d'autonomia atribueix a la Generalitat de Catalunya competències en matèria de contractació dels òrgans de les administracions públiques catalanes, en el marc de la legislació bàsica en aquesta matèria.

Els objectius d'aquesta llei tenen el fonament bàsic en la posició expressada per la Unió Europea en la Resolució del Consell del 12 de febrer de 2001, sobre la qualitat arquitectònica en l'entorn urbà i rural (2001/C 73/04), que afirma que en les polítiques regionals i de cohesió comunitàries s'han de tenir en compte la dimensió cultural i la qualitat del tractament físic dels espais, i que l'arquitectura comporta una prestació intel·lectual, cultural i artística professional. El servei arquitectònic és, per tant, un servei professional, tant cultural com econòmic, amb el benentès que tant l'arquitectura com, sobretot, l'urbanisme requereixen una participació i una col·laboració entre diverses disciplines professionals, com ara l'arquitectura, l'arquitectura tècnica, les enginyeries, les enginyeries tècniques, la sociologia, l'ecologia, l'economia, la geografia i l'advocacia, imprescindibles per a assolir la complexitat del procés arquitectònic, urbanístic i paisatgístic.

En la dita Resolució del Consell cal remarcar també la recomanació als estats membres que intensifiquin els esforços en pro d'un millor coneixement de l'arquitectura i del disseny urbanístic, del seu foment, i d'una més gran sensibilització i formació dels promotors i dels ciutadans respecte a la cultura arquitectònica urbana i paisatgística. En aquest sentit, la Resolució defensa que es tinguin en compte el caràcter específic del servei arquitectònic en les decisions i accions que ho requereixin, el foment de la qualitat arquitectònica mitjançant polítiques exemplars de construcció pública i l'intercanvi d'informació i d'experiències actives en l'àmbit arquitectònic.

També la Directiva 2005/36/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 7 de setembre de 2005, relativa al reconeixement de qualificacions professionals, manifesta que «la creació arquitectònica, la qualitat de les construccions, la seva inserció harmoniosa en l'entorn, el respecte dels paisatges naturals i urbans, i també del patrimoni col·lectiu i privat, revesteixen un interès públic».

Així mateix, cal considerar les Conclusions del Consell del 24 de maig de 2007 sobre la contribució dels sectors cultural i creatiu a la realització dels objectius de Lisboa (2007/C 311/07), que subratllen que les activitats culturals i la indústria de la creació, entre les quals hi ha l'arquitectura, són primordials en l'estímul de la innovació i la tecnologia i són vectors essencials d'un creixement econòmic sostenible i de la cohesió social.

D'altra banda, en les Conclusions del Consell relatives a l'arquitectura, contribució de la cultura al desenvolupament sostenible (2008/C 319/05), es pren en consideració que «les ciutats europees s'enfronten avui dia a importants reptes: l'evolució demogràfica i les seves conseqüències quant a l'expansió urbanística, els reptes mediambientals i la lluita contra el canvi climàtic, el manteniment de la cohesió social, en particular en un context de canvi econòmic i cultural, la protecció i la valoració del patrimoni arquitectònic i cultural», i que «la resposta que cal donar a aquests reptes passa pel desenvolupament urbà sostenible, enfocament integrat i creatiu en el qual la cultura, l'economia, la qüestió social i el medi ambient tenen un paper igualment important». Així mateix, s'afirma que el desenvolupament urbà sostenible implica, entre altres accions, «prestar atenció especial a la qualitat i la diversitat arquitectòniques, elements de la diversitat cultural, a la preservació i la valoració del patrimoni i a la identitat singular dels paisatges naturals o urbans». En les mateixes Conclusions del Consell es convida els estats membres a:

- Comprometre's al fet que l'arquitectura tingui un paper de síntesi i d'innovació en el procés de desenvolupament sostenible ja des de la fase de concepció d'un projecte arquitectònic, urbà o paisatgístic o de rehabilitació d'un paratge.
- Contribuir al desenvolupament del potencial de creixement econòmic i d'ocupació de l'arquitectura, indústria cultural i creativa.
- Promoure l'educació sobre arquitectura, i també sobre el patrimoni i les condicions de vida, en particular mitjançant l'educació artística i cultural.
- Promoure la formació inicial i contínua del col·lectiu d'arquitectes, urbanistes i paisatgistes en matèria de desenvolupament sostenible.

D'altra banda, s'ha de considerar la Decisió núm. 406/2009/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 23 d'abril de 2009, sobre l'esforç dels estats membres per reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle amb la finalitat de donar compliment als compromisos adquirits per la Comunitat fins al 2020, que estableix objectius nacionals vinculants de reducció de les emissions de CO₂, i la Directiva 2010/31/UE del Parlament Europeu i del Consell, del 19 de maig de 2010, relativa a l'eficiència energètica dels edificis, que en els articles 6 i 7 determina que els estats membres han d'adoptar les mesures per a garantir que en els nous edificis o en les reformes importants en edificis, abans de l'inici de les obres, es consideri i es tingui en compte la viabilitat tècnica, mediambiental i econòmica d'instal·lacions alternatives d'alta eficiència. L'article 9 d'aquesta mateixa directiva determina que els estats membres s'han d'assegurar que, a tot tardar el 31 de desembre de 2020, tots els edificis nous siguin edificis de consum d'energia quasi nul, i que a partir del 31 de desembre de 2018 els edificis nous que estiguin ocupats i siguin propietat d'autoritats públiques siguin edificis de consum d'energia quasi nul.

En aquest mateix sentit s'ha de considerar el document de Recomanacions (UE) 2016/1318 de la Comissió, del 29 de juliol, sobre les directrius per a promoure els edificis de consum d'energia quasi nul i les millors pràctiques per a garantir que abans que finalitzi el 2020 tots els edificis nous siguin edificis de consum d'energia quasi nul.

En darrer terme, el 28 de març de 2014 es va publicar en el diari oficial de la Unió Europea la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell, del 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE, que, entre altres aspectes, persegueix que en la selecció de l'oferta més avantatjosa en els processos de licitació dels contractes públics i en la valoració de

la relació qualitat-preu es pugui donar prioritat a la qualitat o a consideracions mediambientals i socials.

En aquest sentit, aquesta llei, dins el marc legislatiu bàsic de contractes del sector públic, minimitza la importància de criteris econòmics i aposta decididament per prioritzar els aspectes qualitatius sobre el preu o cost dels concursos d'idees i la redacció de projectes que es licitin. D'altra banda, aquesta directiva considera que, de conformitat amb la Directiva 2004/17/CE del Parlament Europeu i del Consell, caldrà revisar i modernitzar les normes vigents a fi d'incrementar l'eficiència de la despesa pública, facilitant, en particular, la participació de les petites i mitjanes empreses en la contractació pública, i de permetre que els contractants utilitzin millor la contractació pública en suport d'objectius socials comuns.

D'acord amb aquests fonaments, els objectius d'aquesta llei són fer ressaltar i valorar el paper públic de l'arquitectura i de l'urbanisme i distingir-los com a fonaments per al benestar i la cohesió social, la millora ambiental, l'eficiència energètica i la reducció de gasos amb efecte d'hivernacle, com a elements constructors de la identitat del país, partint de l'experiència europea convenientment adaptada a la realitat catalana. Així mateix, s'estableixen els mecanismes de contractació pública per a impulsar la qualitat arquitectònica.

En un altre ordre de coses, tot i que etimològicament «urbanisme» té a veure amb l'ordenació de la ciutat, la realitat indica que la majoria de fenòmens que passen a dins dels municipis des del punt de vista físic estan directament relacionats amb el que succeeix al seu rerepaís, el *hinterland* immediat, raó per la qual des de la meitat del segle xx la reflexió urbanística incorpora gradualment la interrelació amb la planificació física d'àmbits superiors al municipi i la planificació econòmica, i també la perspectiva ambiental. Per tant l'urbanisme actualment no es altra cosa que una perspectiva global de la relació de les persones amb el medi en què es desenvolupen, que fa que l'ordenació del sòl en sigui l'eix, la qual cosa obliga precisament a vetllar perquè la planificació urbanística sigui adequada als objectius de qualitat arquitectònica i dels espais urbans resultants quan es desenvolupin les seves determinacions, tal com estableix la Carta de Leipzig sobre ciutats europees sostenibles, aprovada en la reunió informal de ministres de desenvolupament urbà i cohesió territorial celebrada a Leipzig els dies 24 i 25 de maig de 2007: «[...] A llarg termini, les ciutats no poden satisfer llur funció de motor de progrés social i creixement econòmic tal com es descriu en l'estratègia de Lisboa, tret que siguem capaços de mantenir l'equilibri social, de protegir llur diversitat cultural i d'establir una elevada qualitat pel que fa al disseny, l'arquitectura i el medi ambient [...]»; «[...] la interacció entre l'arquitectura i la planificació urbana i d'infraestructures s'ha d'intensificar per tal de poder crear espais públics atractius i humans [...]».

Aquesta llei s'estructura en tres capítols, una disposició transitòria i dues disposicions finals.

El capítol primer, relatiu a les disposicions generals, conté l'objecte de la llei, defineix l'arquitectura i els seus valors als efectes d'aquesta llei, formula les finalitats i determina l'interès públic de l'arquitectura.

El capítol segon estableix les mesures de divulgació de l'arquitectura i d'impuls de la qualitat arquitectònica. Es divideix en dues seccions.

La secció primera s'ocupa de les mesures de difusió, sensibilització i coneixement de l'arquitectura per part de les administracions públiques.

La secció segona estableix les mesures d'impuls de la qualitat arquitectònica per part de les administracions públiques de Catalunya; crea els Premis Catalunya en l'Àmbit de l'Arquitectura i del Patrimoni Construït amb l'objectiu de reconèixer les millors aportacions a l'arquitectura, al procés arquitectònic i a la qualitat arquitectònica, i crea també el Consell de Qualitat Arquitectònica i Urbanística de Catalunya com a òrgan assessor i consultiu de l'Administració de la Generalitat en matèria de

qualitat arquitectònica. Aquesta secció també regula els organismes consultius de qualitat arquitectònica de les administracions locals.

El capítol tercer, relatiu a les normes complementàries a la contractació, incideix en la necessitat de fomentar la col·laboració simultània i coordinada de totes les disciplines professionals que participen en el procés arquitectònic, per tal d'aconseguir la màxima continuïtat entre les fases de concepció del projecte i de la seva realització en obra, a fi que la qualitat arquitectònica sigui l'objectiu comú entre totes elles. Aquest capítol es divideix en dues seccions.

La secció primera regula les disposicions generals de la contractació del procés arquitectònic, com un procediment complet i complex referit a la planificació, projecció, direcció d'obres i direcció d'execució de l'obra i execució d'edificacions i la urbanització d'espais públics que requereix un desenvolupament pluridisciplinari i coherent amb els objectius fixats per l'òrgan de contractació.

Aquesta secció primera estableix els subjectes obligats i les modalitats de contractació, el compliment dels valors inherents a l'arquitectura, els criteris de valoració de les proposicions tècniques i dels valors orientatius per a calcular el valor estimat de licitació dels diferents contractes relacionats amb el procés arquitectònic. Així mateix, estableix la composició i les normes de funcionament dels jurats dels concursos d'idees i dels concursos de projectes per a la contractació dels serveis del procés arquitectònic que han de propiciar la presència pluridisciplinària dels experts professionals. A més, aquesta secció reforça la transparència i la publicitat de la contractació del procés arquitectònic, i la responsabilitat en la gestió dels projectes i l'execució de les obres.

La secció segona del capítol tercer regula les especificitats de les modalitats de contractació. Així, regula les especificitats dels concursos d'idees d'arquitectura destinats a orientar la decisió de l'Administració d'intervenir en situacions territorials en què l'assumpció de diferents valors i supòsits alternatius de disseny pot conduir a resultats molt diferents entre ells mateixos.

També es regulen les especificitats de la contractació del procés arquitectònic. Primerament, s'estableix la licitació dels concursos d'idees d'arquitectura mitjançant el procediment obert de concurs de projectes.

Tot seguit es possibilita, amb caràcter potestatiu, la contractació conjunta de la redacció de projectes i la direcció d'obra que, a més de consolidar una pràctica habitual tant en l'àmbit públic com en el privat, contribueix a l'eficiència i la millora de la qualitat del procés arquitectònic, atès que permet que en un procés de la naturalesa i la complexitat com aquest es puguin aplicar a l'obra els coneixements plasmats en la redacció del projecte en les condicions de garantia dels paràmetres qualitius que s'hi marquen i facilita el control econòmic de l'obra.

D'altra banda, s'estableix com a criteri general per a la contractació del procés arquitectònic la utilització del concurs de projectes amb selecció del nombre de participants, en el qual els candidats han d'ésser convidats a presentar proposicions. Aquestes modalitats tenen l'objectiu de garantir i propiciar la licitació, per a afavorir els valors de qualitat arquitectònica que estableix aquesta llei.

També potencia les condicions de participació en els procediments de licitació de projectes del procés arquitectònic, que permetin una competència real i efectiva, fomentant el lliure accés i la igualtat real de condicions mitjançant la participació de petits despatxos, joves professionals i altres col·lectius.

Així mateix, estableix les especificitats relatives a l'admissibilitat de variants o millores del projecte arquitectònic per part de l'empresa adjudicatària en els contractes d'obres, la qual ha de sol·licitar un informe a les empreses o els professionals redactors del projecte.

Aquesta secció també s'ocupa de les especificitats de la contractació conjunta de l'elaboració del projecte i l'execució de l'obra; de la concessió de la construcció i explotació d'obra de procés arquitectònic, i de les especificitats relatives als criteris

vinculats als valors inherents a l'arquitectura en la contractació de la redacció dels instruments de planejament urbanístic i dels projectes d'urbanització, per la seva íntima i inseparable vinculació a la qualitat arquitectònica, la sostenibilitat, l'eficiència energètica i la reducció de gasos amb efecte d'hivernacle.

La Llei es complementa amb una disposició transitòria relativa als expedients en matèria de contractació que regula iniciats abans que hagi entrat en vigor, als quals no s'apliquen les especificitats que s'hi estableixen.

En darrer terme, la primera de les dues disposicions finals garanteix la neutralitat de la Llei amb relació a les competències i atribucions dels diversos col·lectius professionals que actuen en el procés arquitectònic, mentre que la segona habilita el Govern per a adaptar a la baixa el límit per a determinar els supòsits de contractes dels serveis del procés arquitectònic subjectes a aquesta llei.

Capítol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

L'objecte d'aquesta llei és establir mesures de foment i impuls de la qualitat arquitectònica i urbanística, i de la contractació de la redacció de projectes, de la direcció i de l'execució de les edificacions i de la urbanització dels espais públics, exclosos els treballs d'enginyeria civil regulats per la legislació d'obra pública, perquè les apliquin les administracions públiques de Catalunya i els ens, organismes i entitats que en depenen.

Article 2. L'arquitectura i els seus valors

1. Als efectes del que disposa aquesta llei, s'entén per *arquitectura* el resultat del procés de projectar, dirigir, construir, rehabilitar i mantenir, durant tot llur cicle de vida, els edificis i els espais públics urbans resultants dels processos de gestió i execució del planejament urbanístic en els quals es desenvolupa l'activitat humana, amb la participació i la col·laboració de diverses disciplines professionals per a assolir-ne tota la complexitat.

2. L'urbanisme, entès com a perspectiva global de la relació dels assentaments humans amb el medi en què es desenvolupen les activitats humanes, i la planificació urbanística, com a tècnica que integra la planificació física amb l'econòmica i ambiental, en què participen diverses disciplines professionals per a resoldre'n tota la complexitat, tenen incidència en l'arquitectura en tant que contribueixen a la configuració dels espais públics urbans i de les construccions.

3. Els valors de qualitat inherents a l'arquitectura, que aquesta llei vol protegir, són:

a) La idoneïtat i la qualitat tècnica de les construccions per a acollir els usos previstos i, si escau, admetre capacitats funcionals més àmplies o poder-s'hi adaptar durant tot llur cicle de vida, i també la idoneïtat del manteniment d'aquestes construccions.

b) La millora de la qualitat de vida de les persones, procurant per llur benestar i confort en un entorn segur i accessible.

c) La contribució a la cohesió social i a la millor relació dels ciutadans amb llur dimensió artística i cultural.

d) L'adequació a l'entorn i el paisatge dels assentaments urbans o dels espais oberts.

e) La sostenibilitat en els vessants mediambiental, econòmic i social, i el compromís col·lectiu amb l'eficàcia energètica dels edificis i la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

f) La bellesa, l'interès artístic i llur aportació al debat cultural.

4. La qualitat arquitectònica es mesura per la satisfacció òptima, ponderada i eficient de tots i cadascun dels valors definits per l'apartat 3 en un projecte i l'obra que en resulta, de manera unitària i global, tant pel que fa a la diversitat dels aspectes

que cal considerar com a la continuació del procés creatiu des del primer disseny fins al final de l'obra, i ha d'integrar en totes les seves fases la dimensió de l'exploració i el manteniment adequat dels edificis i dels espais públics.

Article 3. Finalitats

Aquesta llei té les finalitats següents:

- a) Promoure la difusió i el foment dels valors de l'arquitectura i l'urbanisme.
- b) Fer valer el patrimoni construït existent i potenciar el coneixement que en té la ciutadania.
- c) Impulsar la innovació, la creativitat i la qualitat en l'arquitectura, i vetllar de manera continuada per l'establiment del marc necessari per a afavorir els valors inherents a l'arquitectura, especialment mitjançant la utilització d'instruments tecnològics aplicats al procés constructiu que permetin disposar de models d'informació integrada dels edificis.
- d) Promoure l'educació sobre l'arquitectura, el patrimoni construït, i llur incidència sobre les condicions i la qualitat de vida, i també la importància del seu manteniment en la fase d'exploració.
- e) Promoure el paper de síntesi i d'innovació de l'arquitectura en els processos d'edificació i la seva execució, i també el seu potencial d'afavoriment del desenvolupament sostenible, l'eficiència energètica i la reducció de gasos amb efecte d'hivernacle.
- f) Contribuir al desenvolupament del potencial de creixement econòmic i d'ocupació que té l'arquitectura.
- g) Establir mecanismes en la contractació administrativa dels ens, organismes i entitats que integren el sector públic de Catalunya subjectes a la legislació sobre contractes del sector públic, que reforcin els valors de la qualitat arquitectònica definits per l'article 2, durant tot el procés de creació arquitectònica, explotació i manteniment de les edificacions.
- h) Fomentar la participació simultània i coordinada de totes les disciplines professionals que participen en el procés arquitectònic, respectant les atribucions professionals que deriven de la legislació aplicable en matèria d'edificació i d'urbanisme, per tal d'aconseguir la màxima continuïtat entre la fase de concepció dels projectes arquitectònics i la de la realització en obra, a fi que la qualitat arquitectònica sigui l'objectiu i la responsabilitat comuns de totes elles.
- i) Fer valer l'arquitectura com a element intrínsecament lligat a la configuració històrica del paisatge, tant pels seus valors patrimonials i identitaris com per les seves característiques constructives respectuoses amb l'entorn.

Article 4. Interès públic de l'arquitectura

La creació arquitectònica és d'interès públic, d'acord amb els valors a què fa referència l'article 2. Les administracions públiques de Catalunya han de divulgar-la i impulsar-la, de conformitat amb aquesta llei.

Capítol II. Mesures de divulgació de l'arquitectura i d'impuls de la qualitat arquitectònica

Article 5. Disposició general

Les administracions públiques de Catalunya han de fomentar els valors de l'arquitectura i la qualitat arquitectònica, i llur reconeixement i promoció. Amb aquesta finalitat, han d'adoptar mesures per a:

- a) La difusió, la sensibilització i el coneixement de l'arquitectura i el patrimoni construït que s'ajustin als valors de l'article 2.
- b) L'impuls de la qualitat arquitectònica.

Secció primera. Mesures de difusió, sensibilització i coneixement de l'arquitectura

Article 6. Divulgació de l'arquitectura

1. Les administracions públiques de Catalunya han d'impulsar actuacions en els àmbits de la recerca i del debat propi de l'arquitectura, d'acord amb els valors establerts per l'article 2.

2. L'Administració de la Generalitat ha d'adoptar les mesures següents:

a) Impulsar l'edició de publicacions de recerca, divulgació i reconeixement de la qualitat arquitectònica dels edificis i dels espais públics.

b) Promoure l'ensenyament de l'arquitectura, del patrimoni construït en el seu vessant pluridisciplinari i dels aspectes que tenen incidència en la qualitat de vida de les persones.

c) Promoure que els organismes competents en matèria de relacions internacionals i els departaments competents en matèries relacionades amb la qualitat arquitectònica adoptin, amb la col·laboració de les corporacions i organitzacions dels professionals que intervenen en el procés arquitectònic, les mesures de coordinació i els programes necessaris de suport i foment internacional de l'arquitectura.

d) Promoure la innovació i el coneixement de l'arquitectura mitjançant la recerca, la formació i la divulgació.

Secció segona. Mesures d'impuls de la qualitat arquitectònica

Article 7. Impuls de la qualitat arquitectònica

1. Les administracions públiques de Catalunya han d'impulsar la qualitat arquitectònica, la recerca i la innovació en l'àmbit de llurs actuacions.

2. L'Administració de la Generalitat ha de promoure mesures de distinció de la qualitat arquitectònica dels edificis i dels espais públics contemporanis i del patrimoni construït.

3. Les administracions locals, en el marc de llurs competències i atribucions, han d'adoptar les mesures necessàries per a fomentar i promoure la qualitat arquitectònica en els municipis per mitjà de les determinacions del planejament urbanístic, l'impuls d'accions per a la millora de la qualitat i la integració de criteris específics de qualitat arquitectònica en els plecs de contractació de projectes, de direcció d'obres, de direcció d'execució d'obra i d'execució de l'obra, i també de la urbanització dels espais públics.

4. Les mesures a què fa referència l'apartat 3 es poden aplicar de manera específica per mitjà dels instruments següents:

a) La formulació, la modificació o la revisió del planejament urbanístic general, amb la finalitat d'identificar i delimitar els elements i els àmbits subjectes a mesures específiques per a millorar la qualitat arquitectònica d'edificis i conjunts urbans, i la concreció d'aquestes mesures.

b) L'aprovació d'ordenances municipals que prevegin mesures concretes relatives a la millora i la preservació de la qualitat arquitectònica dels edificis.

c) L'execució d'actuacions concretes destinades a millorar el paisatge urbà.

d) L'establiment de distincions, premis i reconeixements a les bones pràctiques atorgats per col·lectius de professionals i persones físiques i jurídiques que intervenen en el procés arquitectònic.

e) El foment de la participació ciutadana en el coneixement i la difusió de la qualitat arquitectònica.

Article 8. Premi Catalunya en l'Àmbit de l'Arquitectura i del Patrimoni Construït

1. Es creen els Premis Catalunya en l'Àmbit de l'Arquitectura i del Patrimoni Construït amb l'objectiu de reconèixer les millors aportacions a l'arquitectura, al procés arquitectònic i a la qualitat arquitectònica.

2. El Govern ha d'establir per reglament el règim jurídic, la periodicitat, la dotació econòmica i els aspectes específics de la convocatòria dels Premis Catalunya en l'Àmbit de l'Arquitectura i del Patrimoni Construït.

Article 9. Consell de Qualitat Arquitectònica i Urbanística de Catalunya

1. Es crea el Consell de Qualitat Arquitectònica i Urbanística de Catalunya, com a òrgan assessor i consultiu de l'Administració de la Generalitat en matèria de qualitat arquitectònica i urbanística.

2. La composició i el funcionament del Consell de Qualitat Arquitectònica i Urbanística de Catalunya s'han d'establir per reglament. Aquest Consell és presidit pel conseller competent en matèria de territori, i en la seva composició s'ha de garantir que, a més de l'Administració de la Generalitat i els ens locals, hi siguin representades les diferents disciplines professionals que participen en el procés arquitectònic i en la planificació urbanística i les relacionades amb el patrimoni construït, i s'ha de procurar que es respecti la paritat entre homes i dones.

3. Són funcions del Consell de Qualitat Arquitectònica i Urbanística de Catalunya:

a) Assessorar i informar el Govern sobre les matèries relacionades amb la qualitat arquitectònica i urbanística, especialment amb relació a les finalitats que estableix aquesta llei.

b) Emetre els informes en els àmbits singulars o d'especial interès per llur valor històric, artístic, social, paisatgístic i ambiental que s'estableixin per reglament.

c) Proposar els criteris i continguts tècnics en matèria de qualitat arquitectònica que han de tenir en compte els òrgans competents en la gestió i la contractació administrativa de les obres arquitectòniques.

d) Fer els informes d'avaluació anual dels resultats i les propostes d'actuació per a l'aplicació d'aquesta llei i el compliment de les seves finalitats.

e) Proposar les millores en les actuacions i, si escau, les modificacions normatives necessàries per al compliment de les finalitats d'aquesta llei.

f) Assessorar i proposar els Premis Catalunya en l'Àmbit de l'Arquitectura i del Patrimoni Construït.

g) Proposar continguts formatius sobre l'arquitectura en els estudis universitaris i la resta de nivells del sistema educatiu pel que fa a la seva incidència en l'entorn urbà i social.

h) Proposar actuacions per al foment de la recerca tècnica i la innovació en l'àmbit de la qualitat arquitectònica.

i) Recomanar línies d'ensenyament per a millorar els estudis en matèria arquitectònica en les escoles universitàries de les diverses titulacions que intervenen en el procés arquitectònic.

j) Coordinar-se amb el Consell de Qualitat, Sostenibilitat i Innovació de l'Habitatge en l'àmbit de la promoció pública d'habitatges.

Article 10. Organismes consultius de qualitat arquitectònica de les administracions locals

1. Les administracions locals de Catalunya, per a desenvolupar els objectius de qualitat arquitectònica definits per aquesta llei, poden crear organismes consultius de qualitat arquitectònica i urbanística. En la composició d'aquests organismes hi han d'estar representats els diferents àmbits professionals i empresarials que hi participen o que estan relacionats amb el procés arquitectònic, l'urbanisme i el patrimoni construït, i s'ha de procurar que es respecti la paritat entre homes i dones. Els

municipis de menys de vint mil habitants poden sol·licitar als consells comarcals la creació d'organismes consultius de qualitat arquitectònica.

2. Els organismes consultius de qualitat arquitectònica i urbanística de les administracions locals, en els supòsits determinats en el planejament urbanístic general que estableix l'article 7.4.a, han d'emetre, amb caràcter previ a l'atorgament de la llicència urbanística, un informe preceptiu amb relació a les mesures concretes que s'hi determinen relatives a la qualitat arquitectònica per a l'execució d'obres de nova construcció d'edificis, de rehabilitació o reforma que n'alteri la configuració arquitectònica, i que requereixin un projecte tècnic de conformitat amb la legislació en aquesta matèria. Aquest informe s'ha de sol·licitar i s'ha d'emetre simultàniament als informes tècnics municipals. Si aquest informe no s'emet en el termini previst, es poden continuar les actuacions per a l'atorgament de la llicència.

Capítol III. Normes complementàries a la contractació

Secció primera. Disposicions generals

Article 11. La contractació del procés arquitectònic i dels instruments de planejament urbanístic

1. Als efectes del que disposa aquest capítol, s'entén per *procés arquitectònic* el procediment complex i complet referit a la planificació, la projecció, la direcció d'obra, la direcció d'execució de l'obra i l'execució de les edificacions i la urbanització d'espais públics que, partint dels objectius de qualitat arquitectònica que l'han de presidir, requereix un desenvolupament pluridisciplinari i coherent amb els requisits exigits, d'acord amb els objectius i els criteris de solució fixats per l'òrgan de contractació d'aquest procés.

2. S'entén per *instruments de planejament urbanístic* els plans i els programes amb els continguts que fixa la legislació urbanística.

Article 12. Subjectes obligats i modalitats de contractació

1. Els ens, organismes i entitats que integren el sector públic de Catalunya subjectes a la legislació sobre contractes del sector públic han de contractar el procés arquitectònic i els instruments de planejament urbanístic d'acord amb l'esmentada legislació, amb les especificitats que determina aquest capítol per a les modalitats següents:

- a) Concursos d'idees d'arquitectura i de planejament urbanístic.
- b) Contractació de serveis del procés arquitectònic.
- c) Contractació conjunta de l'elaboració del projecte i l'execució de l'obra i concessió de construcció i explotació d'obra del procés arquitectònic.
- d) Contractació de la redacció dels instruments de planejament urbanístic i dels projectes d'urbanització.

2. Resten subjectes a les especificitats determinades per aquest capítol els contractes de les lletres *b*, *c* i *d* que requereixen un projecte d'edificació de nova construcció, rehabilitació o reforma definit per la legislació en matèria d'ordenació de l'edificació amb un valor estimat del contracte igual o superior als 60.000 euros. Igualment resten subjectes a les determinacions d'aquest capítol els contractes esmentats, amb un valor estimat inferior, si l'òrgan de contractació, atenent llur singularitat i rellevància, així ho resol de manera motivada.

Article 13. Criteris de valoració

1. El Govern, a proposta del Consell de Qualitat Arquitectònica i Urbanística de Catalunya i amb els informes previs de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa i de la Comissió de Govern Local de Catalunya, ha d'aprovar mitjançant acord criteris orientatius relatius a:

- a) Els criteris de valoració de les proposicions tècniques que incorporen valors inherents a l'arquitectura i que permetin determinar quina és l'oferta més avantatjo-

sa sota els principis de no-discriminació i objectivitat, i sempre que aquests criteris estiguin directament vinculats a l'objecte del contracte.

b) Els valors orientatius, a partir dels de referència de mercat publicats, del preu estimat dels diferents contractes de serveis relacionats amb el procés arquitectònic i instruments de planejament urbanístic i els d'execució d'obres, per calcular el valor estimat per la licitació.

2. Els criteris orientatius a què fa referència l'apartat 1 s'han de tenir en compte en les licitacions dels procediments de contractació del procés arquitectònic que estableix l'article 12.

3. Els plecs de condicions han d'incorporar clàusules socials relatives als professionals i empleats dels licitadors.

4. En tots els supòsits, dins els criteris de valoració, s'han d'incorporar els costos del manteniment dels edificis.

5. En el cas que per a acreditar la solvència tècnica es requereixi un control per l'organisme de contractació o, en nom d'aquest, per un organisme oficial o homologat que valori el compliment de les normes de garantia de la qualitat, es pot exigir la presentació de les certificacions que estableix la legislació de contractes del sector públic.

Article 14. Composició i regles de funcionament dels jurats

1. La composició dels jurats dels concursos d'idees i dels concursos de projectes dels contractes dels serveis del procés arquitectònic i dels instruments de planejament urbanístic ha de propiciar la presència pluridisciplinària dels experts professionals que garanteixin l'assoliment dels objectius qualitius d'aquesta llei, de conformitat amb la legislació en matèria de contractes del sector públic, i, en tots els supòsits, s'ha de procurar que es respecti la paritat entre homes i dones.

2. Almenys un terç dels que han de participar en els jurats dels procediments de concursos d'idees o de concursos de projectes del procés arquitectònic i dels instruments de planejament urbanístic s'han d'escollir, de manera aleatòria, entre els professionals acreditats i inclosos, a aquest efecte, en les borses establertes pels col·legis o les associacions professionals previstes en la legislació corresponent en aquesta matèria. En aquest sentit, la selecció dels jurats ha de seguir els principis de professionalitat, especialitat, relació amb l'objecte del contracte, imparcialitat i independència.

3. Cal preveure la retribució o les dietes que corresponguin als membres dels jurats a què fa referència l'apartat 2, de conformitat amb el procediment que es determini per reglament.

4. La composició dels jurats que participen en els concursos d'idees i de projectes s'ha de fer pública de conformitat amb el que estableix la normativa de contractes del sector públic.

5. Els membres dels jurats dels concursos d'idees i de projectes del procés arquitectònic i dels instruments de planejament urbanístic estan subjectes al mateix règim d'incompatibilitats, abstenció i recusació establert per la normativa per a les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques que intervenen en els procediments de contractació.

Article 15. Transparència i publicitat de la contractació del procés arquitectònic i dels instruments de planejament urbanístic

Les actes dels jurats que intervenen en els procediments de licitació són públiques perquè es pugui tenir coneixement de les motivacions i els criteris que en justifiquen la decisió, i han d'incloure els vots particulars, si n'hi ha. També s'han de publicar les propostes gràfiques presentades i el resultat de la licitació en el portal de contractació pública de l'ens, organisme o entitat competent, en el Portal de la Transparència i en la Plataforma de serveis de contractació pública.

Article 16. Responsabilitat en la gestió dels projectes i execució de les obres

1. La persona responsable del contracte i el director de l'execució de l'obra han de vetllar perquè els valors inherents a l'arquitectura del projecte i de la seva execució determinats en el plec de prescripcions tècniques i qualsevol altre document que serveixi de base per a la licitació, l'adjudicació i la posterior execució dels contractes, siguin presents i respectats durant tot el procés d'execució del servei de redacció del projecte i de l'execució de les obres.

2. En els contractes d'obres, les facultats que corresponen a la persona responsable del contracte, de conformitat amb la normativa de contractes del sector públic, s'entenen sens perjudici de les funcions i responsabilitats específiques i independents que corresponguin al director de l'obra i al de l'execució de l'obra i, si escau, al coordinador de seguretat i salut, de conformitat amb les competències pròpies assignades per la legislació d'ordenació de l'edificació, sens perjudici de la coordinació i la col·laboració de tots els professionals amb relació al compliment dels valors definits per l'article 2.

Secció segona. Especificitats de les modalitats de contractació

Article 17. Especificitats dels concursos d'idees d'arquitectura i de planejament urbanístic

1. Els concursos d'idees d'arquitectura i planejament urbanístic només es poden convocar quan sigui necessari disposar d'idees o propostes per a orientar la decisió del sector públic de Catalunya d'intervenir en les situacions territorials en què l'assumpció de diferents valors i supòsits alternatius de disseny pot conduir a resultats molt diferents entre si.

2. Els concursos d'idees d'arquitectura i de planejament urbanístic s'han de licitar pel procediment de concurs de projectes amb premis o pagaments i amb intervenció de jurat.

3. En el supòsit en què els ens, organismes i entitats que integren el sector públic de Catalunya vulguin contractar els serveis de redacció del projecte, han de convocar una licitació pública. Excepcionalment i per raó de les especificitats del projecte, l'òrgan de contractació pot optar motivadament per la contractació de serveis de redacció del projecte i, si escau, de la direcció de les obres, de conformitat amb l'article 18.1, mitjançant un procediment negociat amb la persona guanyadora del concurs d'idees, sempre que aquesta modalitat estigui explícitament prevista en les bases de la convocatòria del concurs. Si el concurs té diversos guanyadors, se'ls ha de convidar a tots a participar en la negociació.

4. Les bases de la convocatòria del concurs de projectes han d'establir els requeriments, les característiques i les escales de representació per a il·lustrar adequadament la idea projectada per cada participant, han de determinar els premis o gratificacions i han d'especificar les previsions sobre els drets de propietat intel·lectual. La documentació sol·licitada als participants ha d'ésser proporcional a l'objecte del concurs d'idees i s'han d'establir els mecanismes adequats per a simplificar-ne els tràmits de lliurament.

5. Els projectes d'idees que resultin guanyadors del concurs i els documents que adjuntin poden ésser utilitzats en processos de participació ciutadana.

6. A l'efecte de la constitució del jurat en els concursos d'idees d'arquitectura i de planejament urbanístic, prevista en la legislació de contractes del sector públic, s'han de nomenar fins a cinc professionals de notòria competència, de conformitat amb les determinacions de l'article 14.

Article 18. Especificitats de la contractació dels serveis del procés arquitectònic

1. En la contractació dels serveis del procés arquitectònic per part del sector públic de Catalunya, la redacció de projectes i la direcció de les obres es pot licitar potestativament de manera conjunta.

2. La licitació s'ha d'efectuar amb la modalitat de concurs de projectes restringit a un nombre limitat de participants i amb intervenció de jurat, amb la posterior contractació del servei de redacció del projecte, i si escau de direcció de les obres, mitjançant un procediment negociat amb la persona o persones guanyadores del concurs de projectes. Per tal de seleccionar prèviament els participants en el concurs de projectes, les bases del concurs i l'anunci de licitació han d'establir criteris clars i no discriminatoris per a la selecció dels participants en el concurs de projectes, tenint en consideració, entre altres, els coneixements tècnics, l'eficàcia, l'experiència, la fiabilitat dels professionals i de les empreses participants, i la formació en estudis o coneixements específics vinculats amb l'objecte del contracte.

3. Es pot establir un nombre mínim o màxim de participants, en general o per modalitats, segons cada criteri de selecció, amb la finalitat de propiciar una participació diversificada que, en tots els casos, ha de permetre que el nombre d'empreses o professionals candidats sigui suficient per a garantir la competència.

4. Els plecs de la contractació dels serveis del procés arquitectònic:

a) Poden establir diferents fases per a la redacció dels diferents tipus de projectes i han d'establir el calendari d'execució corresponent.

b) Han d'introduir, per a la valoració de les proposicions més avantatjoses, a més dels aspectes econòmics, criteris de valoració que incorporin els valors inherents a l'arquitectura sempre que estiguin vinculats a l'objecte del contracte. Aquests criteris de qualitat arquitectònica han de rebre sempre una valoració predominant amb relació a la puntuació total determinada en els plecs de clàusules administratives.

c) Han d'incorporar una previsió relativa a la manera de compensar parcialment o íntegrament els licitadors convidats en el procediment restringit que no hagin resultat adjudicataris en proporció als requeriments exigits per a la proposta en el plec de clàusules.

5. El jurat, que s'ha de constituir a l'efecte de puntuar els aspectes valorables mitjançant judicis de valor no valorables amb criteris automàtics, es regeix pel que disposa l'article 14.

6. La contractació del servei de direcció de l'execució de l'obra, i si escau el de la coordinació de seguretat i salut, s'han de licitar de manera independent de la contractació del projecte i de la direcció d'obra, establerta en l'apartat 1, sens perjudici de la coordinació i col·laboració de tots els professionals que intervenen en el procés arquitectònic.

Article 19. Especificitats relatives a l'admissibilitat de variants o millores del projecte arquitectònic en els contractes d'obres

1. L'òrgan de contractació pot establir, en els plecs de clàusules administratives particulars del contracte per a l'execució de l'obra, la possibilitat que les empreses licitadores presentin, d'acord amb el que estableix la normativa sobre contractació del sector públic, variants o millores en relació amb els valors inherents a l'arquitectura.

2. L'empresa adjudicatària, en el termini i amb les condicions que determini el plec de clàusules administratives particulars, ha de presentar el projecte de les variants o les millores ofertes perquè sigui supervisat i, si escau, aprovat. Per a l'aprovació de les variants o les millores ofertes cal sol·licitar un informe a les empreses o els professionals redactors del projecte arquitectònic. El termini de l'adjudicació en cap cas ha de patir variacions com a conseqüència de l'aprovació d'aquest projecte.

Article 20. Especificitats de la contractació conjunta de l'elaboració del projecte i l'execució de l'obra, i de la concessió de la construcció i explotació d'obra del procés arquitectònic

1. La contractació conjunta de redacció del projecte i execució de l'obra té caràcter excepcional i només es pot admetre en els supòsits que estableix la legislació de contractació del sector públic.

2. En els casos a què es refereix l'apartat 1, els ens, organismes i entitats que integren el sector públic de Catalunya subjectes a la legislació sobre contractació pública han de redactar una memòria justificativa que especifiqui, a més dels motius que justifiquen l'adopció d'aquesta modalitat, els requeriments i criteris de qualitat arquitectònica que s'han de considerar en el procediment d'adjudicació del contracte. En aquests supòsits, en els plecs de clàusules administratives i prescripcions tècniques i qualsevol altre document que serveixi de base per a la licitació, l'adjudicació i la posterior execució dels contractes, s'ha d'establir com a obligació de l'adjudicatari les necessàries coordinació i col·laboració entre el redactor del projecte arquitectònic i el director de les obres.

3. Els plecs de clàusules tècniques, els avantprojectes i qualsevol altra documentació que serveixi de base per a la licitació, l'adjudicació i la posterior execució dels procediments de concessió de la construcció i explotació d'obra del procés arquitectònic, han d'incorporar els requeriments i criteris de qualitat arquitectònica que s'han de considerar en el procediment de licitació.

Article 21. Especificitats de la contractació de la redacció dels instruments de planejament urbanístic i dels projectes d'urbanització

En els procediments de contractació, oberts o restringits, relatius a la redacció de projectes d'instruments de planejament urbanístic o de projectes d'urbanització s'ha d'atendre, a més dels aspectes econòmics, els criteris vinculats als definits per l'article 2. Aquests criteris de qualitat arquitectònica s'han de valorar de manera predominant sobre el valor total determinat en els plecs de clàusules administratives.

Disposició transitòria

Única. Expedients de contractació

Les especificitats en matèria de contractació que estableix aquesta llei no són aplicables als expedients de contractació iniciats abans que hagi entrat en vigor.

Disposicions finals

Primera. Efectes de la Llei sobre els col·lectius professionals

Aquesta llei no implica en cap cas ni reserva d'activitat, ni ampliació o restricció de competències a cap col·lectiu professional, ni altera les atribucions que les lleis vigents els confereixen.

Segona. Adaptació dels límits dels supòsits de contractació del servei del procés arquitectònic

S'habilita el Govern per a adaptar a la baixa el límit establert per l'article 12.2 per a determinar els supòsits de contractes dels serveis del procés arquitectònic subjectes a aquesta llei.

Palau del Parlament, 28 de juny de 2017

El secretari tercer, Joan Josep Nuet i Pujals; la presidenta, Carme Forcadell i Lluís